

Hvad betyder det for en klagesag, at borgeren fremsender nye oplysninger til sagen under klagens behandling?

af konsulent Erik Jappe

Forleden henvendte en borger sig til DUKH med spørgsmålet, om han kunne fremsende nye og mere aktuelle oplysninger i sin sag til kommunen, mens de var i gang med genvurderingen af hans klagesag. En anden borger var interesseret i at vide, om han under Ankestyrelsens behandling af hans sag kunne fremsende nye oplysninger til Ankestyrelsen.

Det korte svar er: Ja, borgeren kan godt fremsende nye oplysninger i klagesagen dels til kommunen, dels til Ankestyrelsen. Spørgsmålet er så, i hvilket omfang myndighederne er forpligtet til at inddrage de nye oplysninger under behandlingen af borgernes klagesager. Det handler dette nummer af praksisnyt om.

Nova

Nova betyder inddragelse af nye forhold i en sag. Dvs. i dette tilfælde borgerens adgang til bl.a. at fremsende nye og som oftest mere aktuelle oplysninger under klagesagens behandling. Udgangspunktet er, at der gælder en vidstrakt ret for borgeren til at fremsende nye oplysninger til en klagesag, men dog med den begrænsning, at sagen ikke må miste sin identitet.

Hvis borgerens fremsendelse af nye oplysninger således betyder, at sagen skifter karakter i en sådan grad, at der ikke længere er tale om samme sag, må det få som konsekvens, at klageinstansen må se bort fra de fremsendte oplysninger. Det vil dog næppe være tilfældet i ret mange sager. I sådanne tilfælde kan der også blive tale om hjemvisning af sagen til fornyet behandling i kommunen. Ombudsmanden udtaler i [FOU 2011.1403](#):

"Regler om nova har ... den tilfredsstillende konsekvens, at man lettere kommer frem til den afgørelse, som er den materielt rigtige på det tidspunkt, hvor det samlede forvaltningssystem er færdig med behandlingen af sagen."

Hvilket oplysningsgrundlag skal en sag afgøres ud fra?

Det er myndighederne, der ud fra officialprincippet og [retssikkerhedslovens](#) § 10 skal sikre sig, at en sag er tilstrækkeligt oplyst til, at de kan træffe afgørelse i sagen. Officialprincippet indebærer, at også klagemyndigheden aktivt skal medvirke til, at "sagen får den materielt rigtige afgørelse" (se således igen [FOU 2011.1403](#)).

Fremsendelse af nye oplysninger under kommunens genvurdering

I DUKH har vi i flere tilfælde hørt fra borgere, at kommunen ikke vil inddrage nye oplysninger i sagen under kommunens

genvurdering af borgerens klagesag. En kommune har henvist til, at genvurderingen udelukkende har fokus på at vurdere, om borgeren på tidspunktet for kommunens afgørelse har fået den korrekte afgørelse ud fra de allerede foreliggende oplysninger i sagen. Kommunen har således alene genvurderet sagen på et "historisk" grundlag og ikke på et aktuelt grundlag. Efter DUKH's vurdering skal kommunen inddrage de nye oplysninger, som borgeren har fremsendt.

Endvidere skal det fremhæves, at der i [retssikkerhedsbekendtgørelsens](#) § 12, stk. 2 er anført, at hvis myndigheden ikke kan færdiggøre sin genvurdering inden for fristen på 4 uger, fordi der skal skaffes yderligere oplysninger, vurderinger og lignende, skal klageren have besked herom og om, hvornår genvurderingen kan forventes afsluttet. Det indikerer, at kommunen bør inddrage nye relevante oplysninger m.v. - også når det er borgeren, der fremsender dem til kommunen.

Efter DUKH's opfattelse skal kommunerne træffe den juridisk set rigtige afgørelse, uanset om det sker i første omgang eller under genvurderingen. Derfor skal senere fremsendte oplysninger altid medinddrages jf. ovenfor om nova.

Fremsendelse af nye oplysninger under Ankestyrelsens behandling af en klagesag

En borger kan altid fremsende nye og relevante oplysninger til sin klagesag, når den ligger hos Ankestyrelsen. På Ankestyrelsens [hjemmeside](#) er det anført, at hvis en borger ønsker at bidrage med flere oplysninger til sin sag, skal borgeren som regel sende dem til Ankestyrelsen inden for 14 dage efter, at borgeren har fået bekræftelsesbrevet fra Ankestyrelsen om, at klagen er modtaget. Men det betyder ikke, at borgeren ikke kan fremsende nye oplysninger på et senere tidspunkt - det kan borgeren godt.

Ankestyrelsen tager i sin behandling af klagesagen udgangspunkt i de faktiske oplysninger, der forelå, da kommunen traf sin afgørelse i sagen. Men samtidig vil og skal Ankestyrelsen inddrage eventuel nye oplysninger i sagen. Herom skriver Jon Andersen i bogen Social Forvaltningsret (2012):

"Er der i mellemtiden indtrådt ændringer i borgerens forhold, eller fremkommer der under klagesagens behandling nye oplysninger, både kan og skal de nye oplysninger inddrages i klageinstansens behandling af sagen, Dette gælder, hvad enten de nye oplysninger kaster lys over forholdene, som de forelå, da underinstansen traf afgørelse, eller der er tale om senere indtrådte givenheder, som for

så vidt ændrer sagen i forhold til, da underinstansen traf afgørelse,”

I DUKH rådgiver vi borgerne om denne mulighed for at fremsende nye oplysninger til Ankestyrelsen under hele klagesagens forløb, men også om at der kun fremsendes relevante oplysninger, der kan have betydning for klagesagens udfald. Det skal ses i sammenhæng med, at fremsendelse af nye oplysninger kan betyde en vis yderligere forsinkelse af klagesagen.

Evt. hjemvisning af klagesag ved nova

Hvis der fremkommer nye oplysninger (nova) under Ankestyrelsens behandling af sagen, betyder det som tidligere nævnt ikke, at Ankestyrelsen ikke kan træffe afgørelse i sagen. Herom udtaler Folketingets Ombudsmand sig i [FOU 2004.391](#):

”En praksis hvorefter nova i klageinstansens behandling - i det omfang oplysningen anses for væsentlig - automatisk fører til hjemvisning, er imidlertid efter min opfattelse for ufleksibel. I det omfang klageinstansen har det fornødne faktiske og retlige grundlag for at tage stilling til sagen, vil en hjemvisning til 1. instansen kunne være en unødigt forhaling af sagens behandling. Det vil i mange tilfælde være naturligt at lade rekursinstansen forholde sig materielt til de nye oplysningers betydning for sagens afgørelse for herved på dette grundlag at træffe den materielt set rigtige afgørelse.”

Så hvis sagen ikke har skiftet karakter i en sådan grad, at der ikke længere er tale om samme sag, skal Ankestyrelsen træffe afgørelse i den foreliggende klagesag.

Hvis lovgivningen ændres under klagesagens behandling

Hvis en borger har klaget over en afgørelse, som kommunen har truffet - og der efter klagens indgivelse er sket ændringer i den berørte lovgivning - skal kommunen i sin genvurdering og Ankestyrelsen i sin klagebehandling i visse tilfælde inddrage det nye regelsæt i sagens behandling. Det er et problem, som er beslægtet med spørgsmålet om nova. Folketingets Ombudsmand udtaler sig om problemstillingen i [FOU 2011.1403](#):

”Hvis lovgivningen ændres efter at en kommune har truffet afgørelse i en sag, men inden kommunen har genvurderet

sagen som følge af en klage fra den berørte borger, vil det efter min mening afhænge af ændringens og sagens karakter om kommunen skal eller ikke skal inddrage ændringen i sin genvurdering af sagen.

Hvis der er tale om, at der med ændringen af lovgivningen er gennemført en stramning af reglerne, skal genvurderingen efter min opfattelse foretages på grundlag af de samme regler, der blev anvendt, da afgørelsen blev truffet. Det skyldes at lovgivningen ellers kunne få tilbagevirkende kraft.

Hvis der derimod er tale om at der med ændringen af lovgivningen er gennemført en lempelse af reglerne - og hvis der ikke i selve ændringsloven, lovens forarbejder eller lignende er taget udtrykkelig stilling til hvordan myndighederne skal forholde sig i forhold til de sager der verserer på ikrafttrædelsestidspunktet - mener jeg, at kommunen skal inddrage de nye, lempeligere regler i forbindelse med sin genvurdering af sagen.”

Ombudsmanden anfører, at kommunen ud over at genvurdere sagen efter de tidligere regler også bør vurdere sagen efter de nye regler. Hvis en bedømmelse efter de nye regler fører til, at sagen mister sin identitet, vil kommunen dog ikke skulle vurdere sagen efter de ændrede regler.

Afrunding

En borger kan i en klagesag altid fremsende nye oplysninger i klagesagen dels til kommunen, dels til Ankestyrelsen. Kommunen skal efter DUKH's vurdering inddrage de nye oplysninger. Ankestyrelsen har ligeledes en forpligtelse til at inddrage nye fremsendte oplysninger, så den korrekte juridiske afgørelse kan blive truffet uden unødigt forsinkelse. Det er hermed forudsat, at sagen ikke har skiftet karakter (identitet) på grund af de nye fremsendte oplysninger.

Lad mig slutte af med et citat fra ombudsmandens [hjemmeside](#) om en konkret sag:

”En borger, som klager, må gerne komme med nye oplysninger. Nogle gange skal klagemyndigheden også selv indhente nye oplysninger i sagen. Det er kort sagt klagemyndighedens - i denne sag Ankestyrelsens - opgave at træffe den rigtige afgørelse. Derfor kan myndigheden ikke nøjes med kun at se på de gamle oplysninger i sagen, men må også inddrage de nye”, siger Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.”